

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΤΑΣ

'Αριθ. 'Ερωτ. Κύρ. I, 25/13, Ρο

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΩΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

10-10-1968

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) ... Δάριον, τόπος
(παλαιότερον ονοματα:), Ἐπαρχίας Διονυσίου
Νομού
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος
Α.Χ. Ρούσουνην. ἐπάγγελμα Διοχετέλεφτρον
Ταχυδρομική διεύθυνσις ... Τ.Κ. 1436, Λευκωσία, Κύπρος
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον
3. Ἀπὸ ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
α) ονοματα καὶ ἐπώνυμον Λοζαμίνις... Κων/ίνου.....
.....
ἡλικία 69..... γραμματικαὶ γνώσεις Δικτύωσις.....
τόπος κατοικώντος .. Δάριον.....

Α. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωριζόντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ βοσκὴν ποιμνίων; Τα μακρόν. μητρ. αγροκαλλιόποιον
αιωρούφια. τῆραν. ο.ο. βοσκήν. μοιριών.
‘Υπῆρχον αὕται χωρισταὶ ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διασποράτα; Φυντ. έπιδοντο. μαρά. πυροπα. διασπορά.
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ιδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δῆλ. εἰς τοὺς χωρικούς β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἐλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους" γ) εἰς Κοινότητας δ) εἰς μονάς κλπ.....
... Αντίμων. εβ. καν. γαιοκτήμονας....
- 3) 'Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων τού, διατηρομένης ὑπ' αὐτῶν, μετὰ τὸν θάνατόν του; Ο. Ηασ.ηρ. Διατηρεῖ. αιρετος. Κτι. Ιστριονίας
Α. Βαγ.α. διατηρεῖται. εξ. ὁγακά. καὶ. Κέρα. μετα. Ιδνατον - 1 -

- β'. 1) Οι κάτοικοι άσχολούνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; Μ.δπ.ο.ζηδει.θ.ο. οι γηρ.δη.ια.
.εἰς αμφοτέρας.....

- 2) Οι τεχνίται (δηλ. οι βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν; ~~μηδὲν αγροδικό. Ρχ. Η. αρρ. σ. ργ. μ. λου. εις τὴν γεωργίαν.~~

- γ'. 1) Εις τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτήμονων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποίοι είργαζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἦ μὲ δόλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
κατόροι κλπ.)..... Ποία ήτο τὴ κοινωνική των θέσις ; . . .

- 3) Ποία ήτο τή ἀμοιβή των; (εἰς εἶδος ή εἰς χρῆμα;)

- 4) Ἐχρησιμοποιούντο καὶ ἔργαται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα,
τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ διὰ όλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ
προτίχοντο οὗτοι· ἡσάν αὐδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποιῶν
ἀδιοιβήν ἑλάμβανον· θημερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ, εἰς ἕδος ; Διχονυκῆ

δια. πό. Αθροίσα. φυτεύσα. βάφβανες. γεωργίου

1. *W. L. M. S. F. P. G. V. A. R. M. D. E. R. I. T. U. G. I. N. G. I. C. H. A. Y.*

^{τόπος γέλαιος πραγμάτων θρησκείας.} Διὸς διαρρήφατο οὐδὲν
Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ύπηρέται) τὴν δουλειὰν. Εὖν ναι,

πό ποιους τόπους προήρχογτο; Η. Δ. γελα... σιε... τε.
Δεριδένω... Μαφί τας.....

- 6) α) Οι νέοι και αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαγον δι' ἀνεύρεσις ἐργασίας; ...*εἰδ. πραγμ. τα... εἰς... Η. Δ. Δι. Ι. Ή. Σ.*

apparatus.....

- β) 'Επτήγαιναν ἐποχικῶς: ώς ἐργάται... Να... ή ώς τεχνῦται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπρογιατζῆδες), πρα- ματευτάδες (έμποροι) κλπ.: Σα. Κυρ. Τσακωνάν

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκὴν κόπρου (βιοῦν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετά τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲν κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος; ... *M.*

 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... *Td. 19.3.0.*
- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... *Td. 19.3.0.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΑΟΥΝ

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μανόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἔχρησιμοποιεῖται (ἡ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτο ἡ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ πρωτί-
 θεῖα αὐτοῦ; *Μενοφέρα, Κιφτερά, Τριφέρα
 Δημητριού, Αιγαίορος, Βγ. Ι. Δαγιάν.*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρῳ παρατιθεμένου.

- tau.*
1. Ξέριν... 4. νιγ... 7. λούζα. 10.. ΚΟΡΙΩΝΙΔΙΑ
 2. Η θρωηθε 5. δημάδη... 8. ξηνωτος...
 3. Μοάριν. 6. Τού φτερά 9. ούφειόνιδα.
- (Τσοττη)

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... *Td. 1920.*
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... *Td. 1950. ουροφέτη. Εγώ... Βοστ. Η
 * 18^ο οκτ. φωτ. - 3 - ιστικών.*

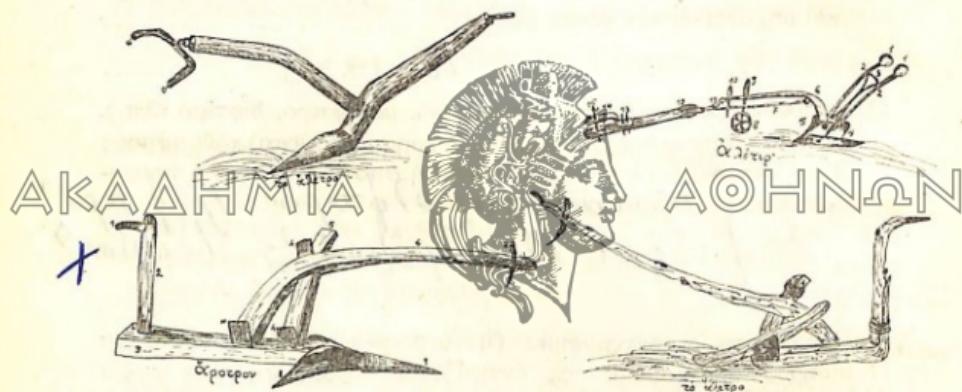
- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν στραγύων (δεματιῶν) ... *Tό 19.65.*

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ... *Tό 19.50.*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεργάζεται (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροπτον. 1)...*Γεώργιος Η.Α.Τ.Ταύρας*
ε.ρ. γιαρέου 2)...*Δανι.δ. Πλάτωνε, ερ.*
γιαρέου

.....

2) Ποία ἡτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄρτορν⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει δύνοματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	Зерік	6.	М.білена	*	11.	
2.	Дріжджи	7.	коричневий		12.	
3.	Барабік	8.			13.	
4.	Іголка	9.	нір		14.	
5.	Ферда	*	10.		15.	

⁽¹⁾ Εὰν εἰναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὄντε. Τὸ ὄντε τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὄντε ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἔξαντα διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.

.....
.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΟΓΗΝΩΝ

- 6) Ήτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξυλίου ἡ φιδήρου;

.....
.....

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.)

.....
.....

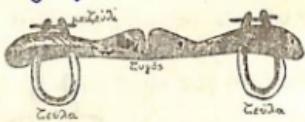
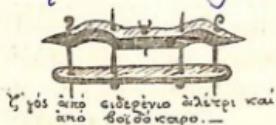

σκεπάρνι (σ)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ, ἄλλο ζῷον, δηλ.
ἴππος, ἡμίονος, ὅνος. *Βόες, οὐνούς, ιππός.*

β) Ἐχρησιμοποιοῦγτο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἐν.. *Μαντοφέ με... λιμά.*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἥτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
Ἐγκριθεὶς οὐ γέγονε.

□ Σχεδιάσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ δύνασατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιζεύ-
λια κλπ.). *Ζυγός, οὐ ποιεῖται γέγονος, λουρά με.*

10) Σχεδιάσατε ίδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

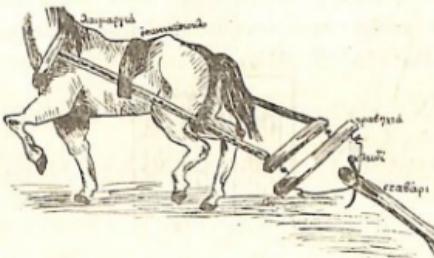
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὅποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). *Κρίκος γέγονε. (Εκ ζευγοῦ οὐδέποτε)*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου;

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

.....
.....
.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὕργων παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ό ίδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναικί· 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποία
ἡ συνίθεσις εἰς τὸν τόπον σας *Άροτρον... Σύνθετοι... μαίνονται...*

β) 1) Περιγράψτε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἴ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

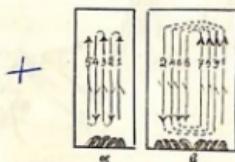
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον... *Αἱ οἰνοί...*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὕργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὅποιου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως; (Περιγραφὴ καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

Μετεποιησις... Καρδιακός... Καρδιακός... Καρδιακός... Καρδιακός...

- 4) Σχεδιάσατε πώς έγίνετο παλαιότερον (έπιστης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιὲς) κατ' εύθεταν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
- Μὲ... αὐλακιὲς... επα?... εὐθεῖαν... γραμμὴν...*

ἡ δργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποιον ἐκ τῶν δργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ λωρίου ἔγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (Δηλ. σπορὲς ἢ σποριές, υταπτές, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;
- Εἰς... λωρίδας... πρόσθιαν...*

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ;

Μὲ... αὐλακιάν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον, μὲ σκαπτάνην, δηλ. νὰ, μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;
- Ληστικά... μὲ... σκαπτάνη... δ.σ.φ.μ.ι.ε..
δὲ... λλέο... μν.ν.α.κ.ή... τ.κ. πρ.π.τ.ε.ι.ς... ἀρ.ό.τ.ρ.α.υ.*

- 7) Ποιοι τρόποι ἡ εἶδη ὄργωματος (ἄροτριάσεως) ἦσαν. ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ;
- Πλαγίως...*

Εις ποια δργώματα (σποράς) γίνεται χρήσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ὅλων. *Εἰς...δργά...πα...δργώματα*.....

γ) Ἀροτριάσεις (όργωματα) τοῦ ἄγρου πρὸ τῆς σπορᾶς:

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἔγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὄνοματολογία) τὰ ὄργωματα φύτά; π.χ. καλλουργιά, διβρόλισμα, γύρισμα κλπ. *γ.θρ.π.ι.ο.δρ.α..αλαρ..θε..φ.ε.φροντισμ.2). θιο.φας..πλι..Τ.αρτισμ.3)*
η..δημορόι..πλαστί..κερ..Ν.ο.τύ.βριον.....

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν, ('Αποντέσσατε ὅμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

To... προσφατά παρέ ήρε... Μαύρη μου γέ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΦΗΝΩΝ
φιλέτη παρέ ήρε... Μαύρη....

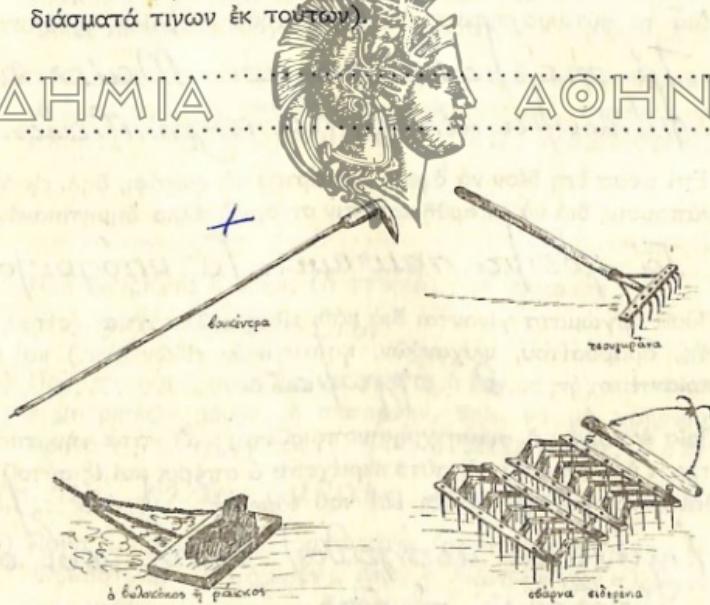
μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μέ έλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἡ μὲν ἄλλον τρόπον; *Μεταστάσεων*

.να... ηπέ... φευκαιρό. θερμω.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ δργωματισμού τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... *Μαριστικα.*

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ.ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ώς ἄνω (1 - 3) ἑρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἡ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τουτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἡ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ἵχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

.....*γν. ναιρ. 1, ... αινομιαί. (μή γεια)*.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βιοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὅργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βιοθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἔκτελοῦν

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν δόσπριών. Πῶς ἐγίνετο ἢ σπορά καὶ ἢ καλλιέργεια ἔκάστου εἶδους.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

.....*τη... καί... ζέω. χωράφια.. κό.. κριφέζι.
εἰς... καί... αρδινδιφα.*.....

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

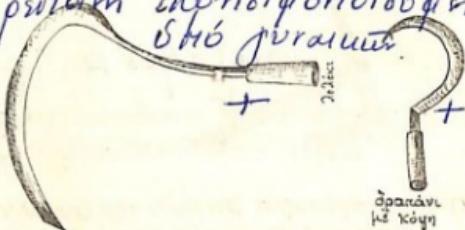
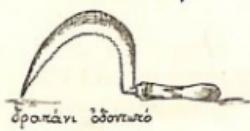
.....*εφικενορτο.*.....

B. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποιῶν ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἵχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ παχαίρι κλπ.) 1) Τὸ δρεπάνη
 φερόμενον δρεπάνιον πυρομορφωματον
 νήνδον αγριώδην αρορέων διέπλαιστρον
 φύκτη, φερεδεισωνοιριαν. 2) Φρεσούρια
 δημησιον δρεπάνην αποσφυνοντων
 στό γυραστη

Ἐὰν ἡσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρεπανα ἢ μὲ πτοια ἄλλα ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
 ζῴων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἢ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
 λίου ἡτο ὁμαλὴ ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).
 ἡ μηρο... δρεπαν...

- 4) Πῶς ἡτο κατεσκευασμένη ἢ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ο σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

...τηλεο... ἀκ... γυρα... διπλεύσα... ποντικούρος...

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικὰ ἔργα αλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... Τά... ματεριαλισμόν αγορεύεται... Ηλίου θυ.

6) Ἡτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀικόμη) ἐν χρήσει καὶ δὲ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δῆλο. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ δόσπριών (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιάν) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης κλπ.) ... Ρι... ξυριγμωδεια... Ο.Ο.Ω.Ι.Δ.Ι.Σ.

.... οὐκο... διμηρο... μεγάλοις.....

β.' Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἔθεριζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. 10. Εκ... ησριπου.....

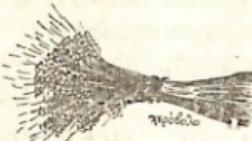
2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἔλεγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΜΟΝΑΧΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναικεῖς ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπὸ αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἕδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... Ο.Ε... ιδιαγ. εφ. ησριποιαι... αγιο-
νισκουν... θηλικαδ... θυσιαφρους... ήτι. δράγματα.
... Αι... γυναικικες. μηναριανουν. αγοι... και... σημαντοιδουν

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρίες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ δύο; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλά μαζί, αἱ κεφαλαι τῶν σταχύων εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... 3-4... 816.0.65 γε
... μωρουν. 1... δερβοικ... 2-3... δερβογια
... 1... αγιμαρι... Τομηδενοδηκααι....
... δικαιροιδια

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ καλοῦνται δγκαλιές. *αγκαλι*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἥρχοντο ώς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ὅποιος ἄλλον τόπον καὶ ποιον ;

?*Ἄνδρες μητέ γυναῖκες ? Ηρωαῖοι
τετραγόνοι οι μαγγέφραται*

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάμπτο) ἢ κατ' αποκόπην (ξεκοπῆς). Ποια ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆματα τοῖς εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον πήτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μὲν τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

?*Εἰς αρτίκα... Εις διαγίκα... Δημ. 8.88
ανθερόμισθιον... Μηδέα... Ηρωαῖοι
Στρατιώταις... Εργαζόμενοι...
μέτρι... Ανδρεῖς... Στρατοί...*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ἵδιά τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἔργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπτωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἢ μέση των) ;

?*Φερον... Αναγκαῖες... Εις αριστερή...
μέση... Αερίσαι, οδαίμις, Καρεκούρ, διαφέρεια
Οἱ θερισταί... Εις... Καρεκούρ, διαφέρεια
αερίσαι...*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΟΙΔΗΝΑ

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Συνηθέως.. ὥρην γρ. τεύχ. Δευτέραν
Ο.δ. πολε. την. Τρίτην. αλλ. την. Κυριακήν

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ἐγδακ.. κό.. ὄδρα.. ἡ.. Προφραγεντής
Διδητικα. Φρωτικά.. αιτι.. φιλικόδες

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τίνας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἡ ψάθαι, τὴν ὅποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

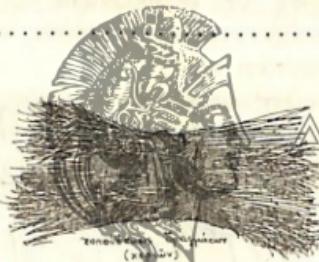
Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου υπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἴδιμον Πραγμάτων. Ο.. ὄπερας Θεοφάνεια Μαρίνα
Πορ. Λεριδιμον. Εποποιεία.. ενα.. Επαγγελματορο
δηλ.. ὄδραρρα. Κανταρι. Εγι.. Καλαφαταίαι,
το.. φιεζέ. φερε. Ζεφ.. αμαζω. Εγδακ. ουγιαρού
τηνα.. τερι. "γερογιανού" (γηγανίκες)
Ἐγγουγαν. (Ξερόρωμα). Ηρό. Μεταποτ. Αγιανή
μερος ἀνθριστο. Εποποθετήσαο ὁ νομοκορυφ
Ιδιαίτερο. Βηγρετε να χιοδηνεθή μαζιν φαρμα
δ. Τὸ δέσμιον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων. διά να κόρ αφίσουν ζησούς

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἢτοι τὸ δέσμιον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Αμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἐπρέπει νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

.....? Αγιάσιας.. Μετά.. πέρ. Λεριδρός..

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δεσμιον τῶν δεματιῶν μῆπως ἔχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλείόν τι; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.

...**Г**ілім. **К**евр. **Б**акчанів. ... **З**еңіз. **К**о. **Д**інек-
... **К**ілім. ... **Д**арін. **М**ісін. **Т**ұрға. **О**т...
... **Б**ілбіл. ... **З**оралығорт. **С**і. **А**шынан
... **Т**ай. ... **З**оран. **Ж**ұнайна. **А**лай. **М**ет. **Д**ар...
... **А**ғад. ... **Р**ынан. **Ч**ар. ... **З**іл? **А**йтін.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετά τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ώρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοπιθετοῦντο;

...LUDVÍK VÍTKOVSKÝ 27-30 September
...and 28-29. 1940. 1940.

ε. Συγκομιδή τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἡρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... *χρυσένωκο*.
..Καρά.. ποι. τεΐγη.. 19^ο αιών.. καλεσί.
..τεύ.. φερον. αριστ. ειδι.. Αθηναλα...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) η ἔξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπό τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον φύτῶν ἢ φωτογραφίαν... *Της.. διαφάνης.. Ηλιασθερός.*
..Τιφα.. μὲ.. βέρ. αρρον...

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΙΑΛΟΓΗΝ

1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διοπτροφῇ τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξήρα χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Εάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.. *Β.χ.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο δ σανὸς καὶ μὲ πωῖφιν ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσον κ.ἄ.). *Θεριζεται.. μὲ.. Μπάρα.. Κινα..*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).
..Ξηρι.. Φέρ. Βιτανή.. μπακούτικ..

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποια ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Τά... ἀντίστοιχα της... πό...
πιοραφι... έπι... Σ. πίερας... Τιμέ...
τι. ο. δεσμοι... εξιδική... μυτικών...

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
Ἐὰν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποιαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

.....Ελιοίσην..οἶνοψένεια..φίλετ. θυμάν. Κέπι
.....άργων..λύγαν.ι.ιας. οδήποτε. οὐρεταιρικόν
.....δια συγγενεῖς

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

.....Αρκιάν. Φουν.ι.ου. φύλαχ.ι.νεά. μέδα.. Αγρούσιον

- 7) Εἴδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των) π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος) πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἡ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ..Τοί.. Μερισ.δ.ο.ι.ερα

.....οιδ.αγ.. οιων.αναγιονα.. Νη.ηρων. Θη.ία
.....Η.ε.Κροιζ.ω.ν.α ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

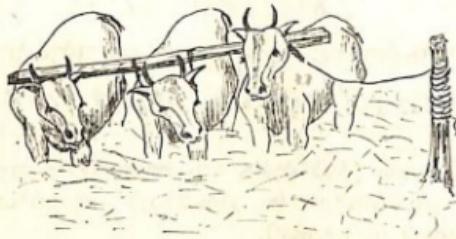
- 8) Πῶς επισκευάζεται τὸ ἀλωνι ἔκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γυανοῦ τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἡ συνήθως διὰ μείγματος κόπτρου βιῶν
καὶ ἀχύρων)

.....Τοί.. Θ. Μαίζεφον. δι.. Ακαρούγορ

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὥρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ..δ.χ.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οίονδήποτε ἄλλον.

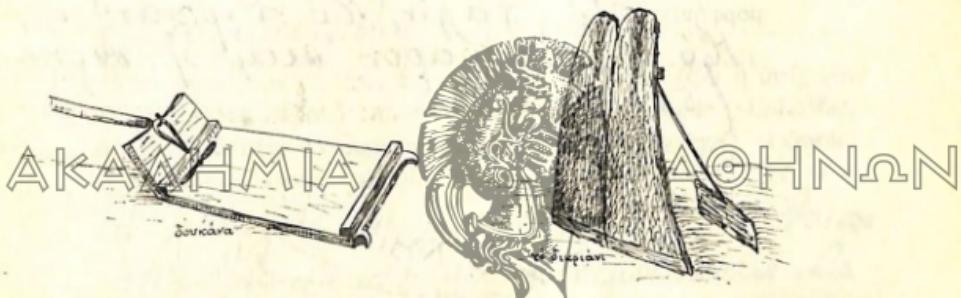
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενῶν ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ἔντλινος στῦλος, ὅπους διορθώνεται στηγερός, στροβύλωμα, δουκατή, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ σπινθίου ἐξαρτώνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῷα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες, αἱ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῷων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῷου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἵχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανις εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔχαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔζευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷς εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π. χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἡλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

.....
.....
.....

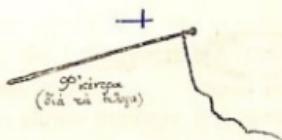
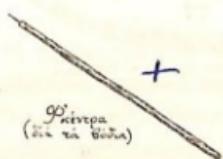
- δ) Ἀπό ποίαν ὡραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; ... Οὐκαν...
 τὸ ἀλωνισμόν... διγορ. πρά. μῆς. Τραχογ. πό.
 ποδ. πλάιου. φεύκρι. κυρ. γυναικῶν....
 Θειανοντον. ποτή. φευκτηρίαν. Ζ.Η..
 Ι. εργα. τρεπίτου. Οὐκαν. Φ. Κα.....
 αριθή. περά. Κύρ. Αναστορία.....
 ποδ. χρήιου.....
- 12) Ποια ἄλλα ἀλωνιστικά ἔργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ διοποίον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδουγωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ... Τό. Καλ. Ι.Κ., Μό. Αεργαλαγή. Ι.Κ.,
 Ηό. γυναικοφυλαρον. αιαγ. γ. διάρκε.
 (δαριων. ροι).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἔρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν διοποίον διαγράφουσαν, τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς; .Με. Ηό. Αεργαλαγή. Ι.Κ.....
- 14) Ἡτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἢ κατασκευή τῆς; (Σχεδιάσσατε τὴν ράβδον αὐτήν); (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).
 Οὐγ. πρ. κεν. εγδιαι. ἀγωνο. βεργα.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα), σίτου, κριθῆς, βρώμης, κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἥμέραν *2 φαρού... ηγετο... να ριγμουμένη. Νεφάτεια.*

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

Το... διάχαρα.

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν: ὁ Ἰδιος ὁ γεωργος μὲ τοικά του ζῷα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἴτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσοπτάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστοί καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βούια ἢ αλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμὸν *Θεοί.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΩΝΩΝ**

*ο... γεωργός.. λιέ.. λειχα.. κου.. γιδα.. φύλος
τητηγρίων.ορ.. ει.. διπού.. αλιγονιάτος.. εις
αρτίλια.*

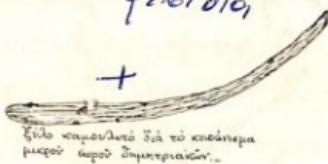
- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῷα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἀλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χοινδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

*Τιμονάνηγρ. ιχθ.. πιονιαία.. ειδε.. καλ. αλγας
επιλογε.. ηγεριβοι. ιχθ.. δικαν. Θη. πιονι. νου.*

- 19) 'Ο κόπανος οὗτος πῶς ἔλεγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του;

*Τα! Τιμονίν. ιχθ. μέ.. τικ. .. φαρινγον. / ειγαν
τ. φακετα.. εις. ικ. αιγαν. ιχν. ο. θε.. παγ μέ
πορδούρ γιγορ (??ς σχ. εις
εποψιμ, δεριδα)*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἥ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις ποῦ κοπάνου·
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).. *Τὸ ποταμίσμα τοῦ κοπάνου.*
αὐλήν... οὐδὲν τίς φανερόν τοι.....
φελιθίοι,

“Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἥ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἀλλα πρόσωπα ἐπί ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

Τὸ ποταμίσμα τοῦ κοπάνου.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλούντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἥ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπτε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἥ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) *Εἰς Λέγεται
απλοκή τῆς αιγαίδης*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίστης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐάν ναί, ποια;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικά δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἔργασίας; *Διάλεκτοι Εργατικοί, γρανάζια*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

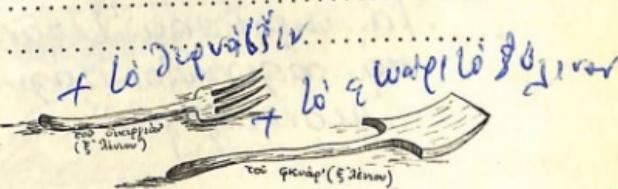
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς). *Τοῦ 1950 Την ορθοργάνωση*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτομασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αίτωλίᾳ: λειώμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειώμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αίτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Tá μαζαρά

Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ὅλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθμον τοῦτο .

Καρφωμένηρ. Διά. μαχαίρου. διαυρόν.
πρό. βιοτάκ. θυεποκυρνον. εἰς. Κό.
βαρφον.

- 2) Μὲ ποῖον ἔργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο .)

Μέ. πρό. θεργαλεύγιν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχμῆς (ἀνεμίζει) ἀνδρας, γυναικα εἰδικὸς λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ ;
? Ανδρες. Φυλοε. οὐ πηπρηε. και. Ειδικός
... Η. ι. υ. ε. δ. η. ή. Θ. η. ? αμα. ι. η. (Ε. δ. δ. α. α. δ. μ. ε. ρ. φ. η. α.)

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπός ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν πιοδῶν τῶν ζέφων, ώστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Τα. ανάκυρα. Όκαν. αλδαγ. Μορρά.
πά. τριμανήρο. Μάριν. Σ. ζ. γ. ε. τ. ο. η.
“αλογκυρερά”

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζέφων διὰ τὸ δεύτερον, ώς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο . . .

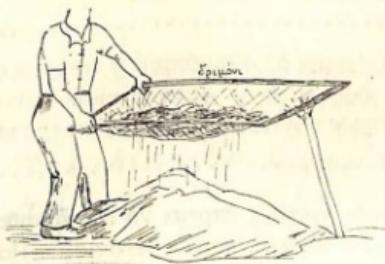
..... Π.δ. δικον. αλαγάκιονι μεριμνα.

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κουτύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; . . .

..... Α.Ι.Ο.Ι. Λ.Ο.Δ.Μ.Ι.Λ.Φ.Α.Σ. (Η. Δ. Β. Β. Δ. Ι. Ι.).

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀποικρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ή διὰ ἄλλων μέσων, ώς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

νων μὲ διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἡ παραβέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

- 7) "Οταν έτοιμασθῇ, ώς ἀνωτέρω, ὁ καρπός σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ πτοῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προφκύνησις κράλιστασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ; *Μελλο. φιλιαρι. Σχαραδόναςκ. Ζ. δικαιορούς. Λευ. Κό. φιλιαρι. Αιγαραδόνας ΑΠ. Φιλο. Λινιρο. Τίνοι. δικαιορο. Κ. Κ. Λινος Λινος. Τίνοι. επιδομικήσοι. Κόν. δικαιο. Τίλ. διερόν. Ε. Ο. Τίνοι. φιλιαρι. Κόν. Λινο. επιδομικήσοι. Κεκεφέρ. Ε. Ο. εἰς. ομηρώνιαν.*

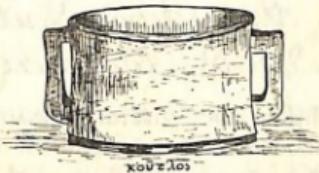
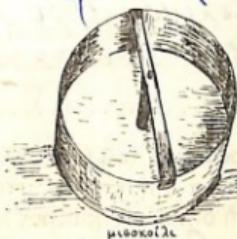
8) "Αλλα αἱ θιμα πρωτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπός (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποιαί διφειραί πρός τρίτους ἐπέρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλιώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλιώνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς όκαδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνο-
γράφημα αύτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας) ... *Την*

.....
Δευτερίου... Άε... ηών... γράψατε αντίρρησης

+ ή όρθια

χούστας

2) Ποια άλλα βάρη κατεβάλλοντο είς είδος είς τὸ ἀλώνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο, *β'η*
- β) τὸ ἄγροφυλακιάτικο, *8'η*
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλφυντικό κατ'

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικός, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἡ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

Λ ορπον θετ = 1 μετρόν

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ὁ καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ·
ἐντὸς τῆς οικίας (εἰς ποια δοχεῖα) ἡ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων; (Σημειώσατε δεπτομερῶς εἰς ἔκστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) *εἰς... ε.π.οι.μ.η.ν. σιγ.οι.λ.ω.ν.η.ρ. αιαζον/ιστη*

ε.ε.ν.τε.ρ.ε.. μ.η.ν.

4) Τὸ ἀχυρόν ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἡ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις τὴν ὑπαιθρον ; *Εἰς ἀκρωτηρίαν αἱρέσθω*
τελεν οἰκιαδε.

- 5) Πῶς ἔγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἡ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; . . .

Φύεσθαι διαργοῦται, εκτελεῖται. Ηδάκον.
Θεριδιοδος γνωστοις γραφον. Θειοτητες εκ.
Μετατοποιηση. Επιστημονικον.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἡ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; . . .

Κατεδανιασθαι. Αρχη γαραντη. Την...
Αντριτελες εις οικιαδε.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὐτῇ ; Ποιον τὸ σχῆμα της ποῦ φυλάφσεται πρὸς πρῶν σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσου χρόνον ; . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ *Ε.π.α.δικοια.Τ. Τοις. αφηγο. Λη. 2.3. στη*

Δ. ΕΤΗΣΙΑΓ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόνου), Ἀποκρίες, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ιούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αύγουστου κλπ.)

Την. ρώμην. Ιωα. Ημέρα. αλοι. Ηλι...
επορας. ηπ. 23^η Ιουνιου. πρεδ. ιεροι.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; . . .

1) *Τοιδ. Ημέρα. εφ. Φό. Ηροδιάδης. ημ.*

2) *Της. 23^η Ιουνιου. ετοι. ερωτ. δροφον.*

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.)

.....*Πέργασος... τελφινόραφία...* μοδ. Ηλεκτρα.....

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τὴν πυράν παιδιά, ἥλικιωμένοι, ποιος ἄλλος ;

.....*Οἰνός...*

2) Ποιος ἢ ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποιον μέρος ;

.....*Τοί... ζηνεράνοια... ομέροις... αέριοι... φλεγ...*

οίνιων.. Γῆς. 23^η Σεπτεμβρίου. τ. πυρά, άγνωστον, φλεγνούσιον

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

.....*Εγένετο... συγκέντρωση... Κεῖται... φλέγεται... Καὶ οὐδὲν οὐδὲν*

.....*απέφερε... οὐτί... εἴτε... εἴτε... αέρινον... ήταν ψυχόν...*

.....*Τοί... μετεφέρονται... αέριοι... ηπειροι... διορίσιαι...*

ΑΚΑΔΗΜΑΙΑΝΘΟΣ.....ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξορκία, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

.....*Εἴδοντα... κά... αέριοι... γένεται... φλέγεται... φλέγεται...*

.....*μεγαλεία... πορνοί... γοστοδεσμοί...*

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

.....*εγγύηδως. Εγγύηδως. Μυράν. Μηνός. 23^η Σεπτεμβρίου*

5) Παραθέσατε λεπτομερή περιγραφή του έθιμου εἰς τὸν τόπον σας

10/10/1970

Dr. Povarovskis

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ